String method lari

capitalize

Birinchi harfni katta, qolganini kichik qiladi.

```
str = " hello\tworld "
result = str.strip().capitalize()
print(result)
Hello world
```

casefold

lower() dan kuchliroq, taqqoslashlar uchun qulay.

```
str = "İstanbul - naïve café"
result = str.casefold()
print(result)
istanbul - naïve café
```

center Matnni berilgan kenglikda markazga joylaydi.

```
str = "hi"
result = str.center(12, "*")
print(result)

****hi*****
```

count

Substring necha marta uchrashini sanaydi.

```
str = "hello world"
result = str.count("l")
print(result)
3
```

encode

Matnni bytes koʻrinishiga oʻtkazadi.

```
str = "İstanbul - naïve café"
result = str.encode()
print(result)
b'\xc4\xb0stanbul \xe2\x80\x93 na\xc3\xafve caf\xc3\xa9'
```

endswith

Matn qaysi qoʻshimcha bilan tugashini tekshiradi.

```
str = "hello world"
print(str.endswith("world"))
True
```

expandtabs

\t belgilarini boʻshliqlarga almashtiradi.

```
str = "a\tb\tc"
print(str.expandtabs(4))
a b c
```

✓ find

Topilsa indeks, topilmasa -1.

```
str = "hello world"
print(str.find("world"))
print(str.find("x"))
6
-1
```

format

{} joylariga qiymat qoʻyadi.

```
str = "Hello, {}!"
print(str.format("Abdulaziz"))
Hello, Abdulaziz!
```

(format_map)

Lug'at (dict) orqali formatlaydi.

```
str = "Name: {name}, Language: {lang}"
mapping = {"name": "Abdulaziz", "lang": "Python"}
print(str.format_map(mapping))
Name: Abdulaziz, Language: Python
```

' index

Topilmasa xato(ValueError) chiqaradi.

```
str = "hello world"
print(str.index("world"))
try:
    print(str.index("x"))
except ValueError as e:
    print("Error:", e)
6
Error: substring not found
```

∨ (isalnum)

Faqat **harf/raqam** boʻlsa True.

```
str1 = "abc123"
str2 = "abc-123"
print(str1.isalnum())
print(str2.isalnum())
```

```
True
False
```

v isalpha

Faqat harflar boʻlsa True.

```
str = "Salom"
print(str.isalpha())
True
```

v isascii

Fagat ASCII bo'lsa True.

```
strl = "hello"
str2 = "İstanbul - naïve café"
print(str1.isascii())
print(str2.isascii())
True
False
```

isdecimal

Faqat decimal raqamlar.

```
str = "123"
print(str.isdecimal())
True
```

v isdigit

Raqam belgilarini ham qamrab oladi.

```
str = "12345"
print(str.isdigit())
True
```

' isidentifier

Python identifikatori boʻlishi mumkinmi?

```
strl = "my_varl"
str2 = "labc"
print(strl.isidentifier())
print(str2.isidentifier())

True
False
```

v islower

Hammasi kichik harfmi?

```
str = "hello world"
print(str.islower())
```

True

v isnumeric

Raqam sifatida qabul qilinadi.

```
str = "12345"
print(str.isnumeric())
True
```

v isprintable

Chop etiladigan belgilar to'plami.

```
strl = "hi"
str2 = "line1\nline2\r\nline3\n"
print(str1.isprintable())
print(str2.isprintable())

True
False
```

v isspace

Faqat bo'shliq belgilar bo'lsa True.

```
str = " \t"
print(str.isspace())
True
```

v istitle

Har soʻzning 1-harfi **katta**, qolganlari **kichik**.

```
str = "Hello World"
print(str.istitle())
True
```

' isupper

Hammasi katta harfmi?

```
str = "PYTHON"
print(str.isupper())
True
```

∨ join

Elementlarni birlashtiradi (ajratgich sifatida).

```
str = "-" # separator
words = ["red", "green", "blue"]
print(str.join(words))
red-green-blue
```

ljust

Chapga tekislaydi, oʻngini toʻldiradi.

```
str = "hi"
print(str.ljust(6, "."))
hi....
```

lower

Hammasini kichik qiladi.

```
str = "PyThOn 3.10!"
print(str.lower())

python 3.10!
```

(lstrip)

Chap tomondagi bo'shliq/belgilarni oladi.

```
str1 = " hello\tworld "
str2 = "***title***"
print(str1.lstrip())
print(str2.lstrip('*'))

hello world
title***
```

maketrans + translate

Belgilarni xarita asosida almashtiradi.

```
str = "lorem ipsum dolor sit amet"
trans = str.maketrans({"a":"@", "e":"3", "i":"1", "o":"0"})
print(str.translate(trans))
l0r3m lpsum d0l0r slt @m3t
```

partition

(chap, ajratgich, o'ng) tarzida qaytaradi.

```
str = "hello world"
print(str.partition(" "))
('hello', ' ', 'world')
```

replace

Almashtirish amali.

```
str = "hello world"
print(str.replace("world", "Python"))
hello Python
```

rfind

Oxiridan qidiradi.

```
str = "a.b.c"
print(str.rfind("."))
3
```

rindex

Oxiridan qidiradi, topilmasa xato.

```
str = "a.b.c"
print(str.rindex("."))
3
```

rjust

Oʻngga tekislaydi, chapni toʻldiradi.

```
str = "hi"
print(str.rjust(6, "."))
....hi
```


Ajratishni oxiridan qiladi.

```
str = "a.b.c"
print(str.rpartition("."))
('a.b', '.', 'c')
```

rsplit

Oʻngdan boʻlib ajratadi.

```
str1 = " one two three "
str2 = "a.b.c"
print(str1.rsplit())
print(str2.rsplit(".", 1))

['one', 'two', 'three']
['a.b', 'c']
```

✓ rstrip

O'ng tomondagi bo'shliq/belgilarni oladi.

```
str1 = " hello\tworld "
str2 = "***title***"
print(str1.rstrip())
print(str2.rstrip('*'))

hello world
***title
```

split

Bo'lib ajratish.

```
str1 = " one two three "
str2 = "a.b.c"
print(str1.split())
print(str2.split("."))

['one', 'two', 'three']
['a', 'b', 'c']
```

splitlines

Qatorlarga boʻlib beradi.

```
str = "line1\nline2\r\nline3\n"
print(str.splitlines())
['line1', 'line2', 'line3']
```

v (startswith)

Matn nimadan boshlanishini tekshiradi.

```
str = "hello world"
print(str.startswith("hello"))
True
```

strip

Ikkala tomondagi bo'shliq/belgilarni oladi.

```
strl = " hello\tworld "
str2 = "***title***"
print(str1.strip())
print(str2.strip('*'))

hello world
title
```

swapcase

katta ↔ kichik harflarni almashtiradi.

```
str = "PyThOn 3.10!"
print(str.swapcase())

pYtHoN 3.10!
```

v title

Har soʻzning bosh harfini katta qiladi.

```
str = "lorem ipsum dolor sit amet"
print(str.title())
Lorem Ipsum Dolor Sit Amet
```

upper

Hammasini katta qiladi.

```
str = "hello world"
print(str.upper())

HELLO WORLD
```

v zfill

Chapdan O bilan toʻldiradi.

```
str1 = "42"
str2 = "-42"
print(str1.zfill(5))
print(str2.zfill(5))

00042
-0042
```

removeprefix

Berilgan **prefiks** boʻlsa, olib tashlaydi.

```
str = "unhappy"
print(str.removeprefix("un"))
happy
```

removesuffix

Berilgan **suffiks** boʻlsa, olib tashlaydi.

```
str = "usable"
print(str.removesuffix("able"))
us
```

Maslahat: str qiymatlarini oʻzgartirib koʻring va natijani kuzating.